

Iin kunnan esiopetussuunnitelman perusteet

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan hyväksymä 22.5.2025

ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

1.Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Iin kunnassa opetussuunnitelman toteutumista seurataan osana arviointi- ja kehitystyötä. Toimintavuoden alussa sivistyksen johtoryhmä täsmentää ja asettaa toimipaikkoja koskevat painopistealueet ja ydintavoitteet tulevalle toimintavuodelle. Opetussuunnitelman toteutumista johtaa toimipaikkatasolla varhaiskasvatuksen toimipaikan johtaja tai rehtori sivistyksen johtoryhmän ohjeistuksen mukaisesti. Toimipaikkakohtaista suunnittelutyötä ja sen toteutumisen arviointia tehdään toimipaikkakohtaisten lukuvuosisuunnitelmien, itsearviointien ja henkilöstön kehityskeskustelujen avulla. Varhaiskasvatuksen toimipaikan johtajan tai rehtorin johdolla toimipaikoissa käydään pedagogista keskustelua opetussuunnitelmanmukaisen opetuksen jatkuvasta kehittämisestä.

Esiopetuksen opetussuunnitelman laatimisesta ja toteuttamisesta Iin kunnassa vastaavat pedagogisesti koulutetut opettajat niin päiväkodin kuin koulun esiopetuksessa. Mikäli koulujen lukuvuosisuunnitelmien ja päiväkotien esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmien arvioinnin pohjalta tulee muutostarpeita, esiopetuksen järjestäjä tekee esiopetuksen opetussuunnitelmaan tarvittavat muutokset. Esiopetussuunnitelmasta ja sitä tarkentavasta lukuvuosisuunnitelmasta tiedotetaan huoltajia, perusopetusta, sosiaali- ja terveystointia sekä muita sidosryhmiä kunnan nettisivuilla, jossa ne ovat luettavissa.

Iin kunnassa esiopetusta järjestetään kouluilla ja päiväkodeissa. Iin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta tekee vuosittain päätöksen esiopetuksen järjestämispaikoista. Iin kunnassa esiopetusta järjestävillä kouluilla ja päiväkodeissa on yhteneväinen koulupolku esiopetuspaikasta huolimatta. Kaikissa esiopetusryhmissä käytetään 6-vuotiaiden vuosikelloa, jossa on suunnitellusti merkittynä esikouluvuoden aikana tehtävät asiakirjat ja tehtävistöt. Iin kunnassa esioppilaita koskevat suunnitelmat ovat esiopetussuunnitelma, lukuvuosisuunnitelma, henkilökohtainen kehityksen ja oppimisen suunnitelma sekä 6 –vuotiaiden VUOSIKELLO.

Iin kunnassa esiopetuksen alkaessa esioppilaat, heidän huoltajansa ja varhaiskasvatuksen opettajat täyttävät Wilmassa tiedonsiirtolomakkeen, josta käy ilmi esioppilaan, huoltajien ja varhaiskasvatuksen opettajan käsitykset esioppilaan kiinnostuksen kohteista, vahvuuksista ja mahdollisesta oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta. Syyslukukauden aikana käydään jokaisen esioppilaan kanssa keskustelu, joka perustuu Iin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaan. Keskustelun laadintaan osallistuvat esioppilas, huoltaja/huoltajat, esiopettaja ja tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Keväällä lukuvuoden lopussa arvioidaan esioppilaan esiopetusvuotta. Iin kunnassa laaditaan loogisesti etenevä kasvamisen ja oppimisen polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Sosiaali- ja terveystoimen asiantuntijat tekevät moniammatillista yhteistyötä esiopetusvuoden aikana. Esiopetus noudattaa perusopetuksen työaikoja ja sen määrä on vähintään 700 tuntia vuodessa.

2.Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

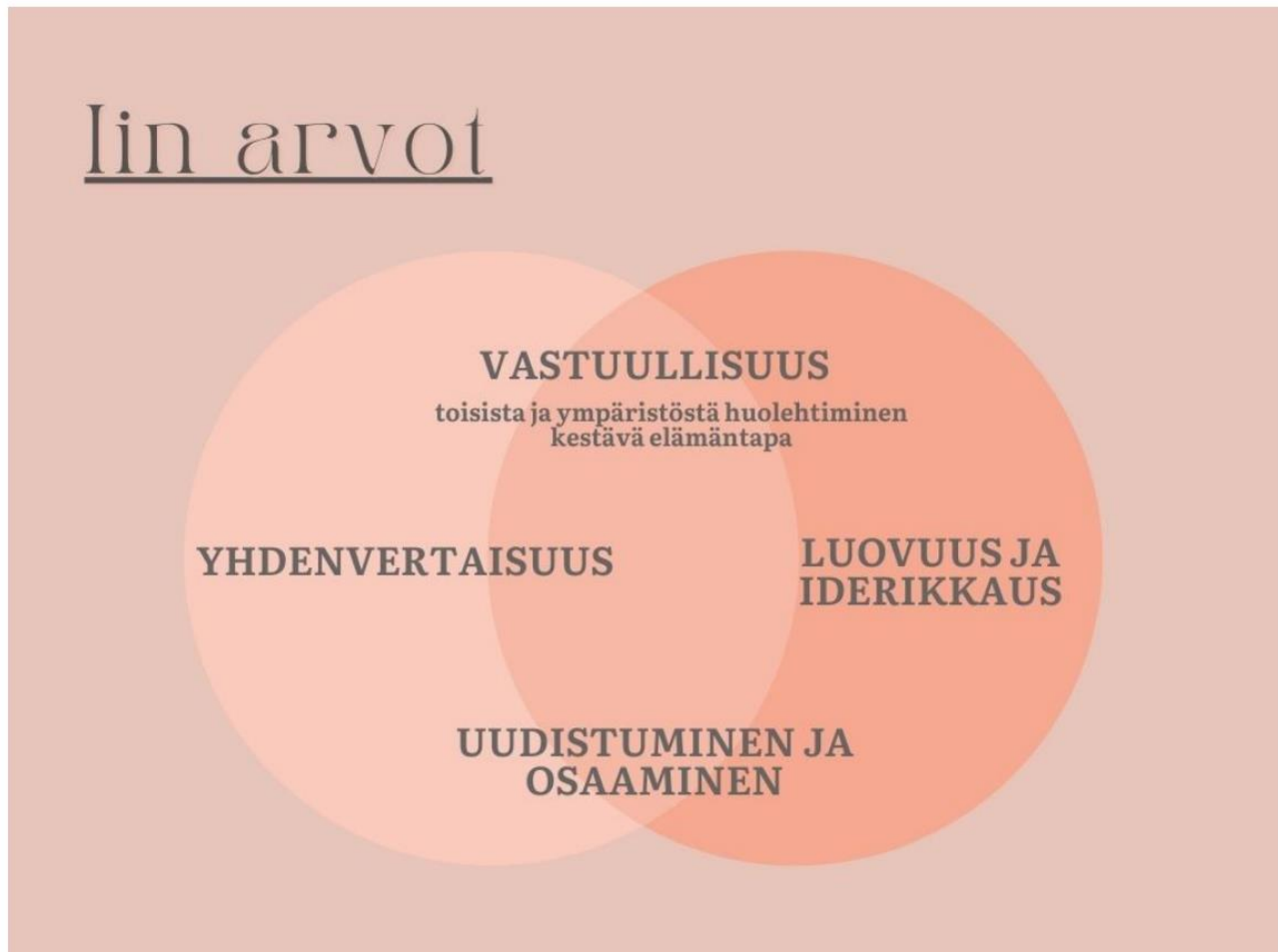
Arvoperusta

Iin kunnan kasvatus- ja opetustoimea ohjaavat näkökulmat ja painotukset pohjautuvat Iin kuntastrategiaan ja varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelusuunnitelmaan 2025–2030 kirjatulle pysyville arvoille sekä perusopetuksen pedagogiseen suunnitelmaan ”Ihmisyyden Ii” sekä Kestävyys Ii –oppaaseen ja ”Vastuullisuuden käsikirjaan”. Arvopohja ohjaa koulujen ja päiväkotien toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia ja se konkretisoituu toimintakulttuurissa koskien sekä oppilaita että henkilöstöä.

Iin kunnan strategiassa korostuvat vahva ja kestävä kasvu, luonto ja sen tarjoamat mahdollisuudet, henkinen hyvinvointi sekä systeminen muutos ja kestävä elämäntapa. Vastuullisuus, reiluus, tyytyväisyys ja vahvuuksien löytäminen luovat vahvan pohjan strategisten tavoitteiden saavuttamiselle ja vaikuttavat kaikenikäisten iilaisten hyvinvointiin.

Iin kunnan arvot ovat:

- Vastuullisuus
 - Toisista ja ympäristöstä huolehtiminen
 - Terveellinen ja kestävä elämäntapa sekä turvallinen kasvuyhteisö
- Yhdenvertaisuus
- Luovuus ja idearikkaus
- Uudistuminen ja osaaminen

Vastuullisuus tarkoittaa kykyä ja halua kantaa vastuu omista teoista ja päätöksistä sekä huomioida niiden vaikutukset muihin ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan.

Iin kunnassa vahvistamme esiopetuksessa vastuullisuusajattelua, teemme kestävyyskasvatusta ja osallistamme oppilaat ja henkilöstön esiopetuksen toiminnan suunnitteluun, toimintaan ja arviointiin. Edistämme empatiaa ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistamme turvallista esiopetuksen arkea selkeillä

säännöillä ja kiusaamista ehkäisevillä toimilla. Korostamme rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta ja vastuun ottamista omista teoistaan. Lisäksi opetamme terveellisiä elämäntapoja ja valintoja.

Yhdenvertaisuus ja kiusaamisen ehkäisy edistää tasa-arvoa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Se auttaa luomaan yhteiskuntaa, jossa jokainen voi elää täysipainoista elämää ilman pelkoa syrjinnästä tai epätasa-arvoisesta kohtelusta. Esiopetuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kaikkia kohdellaan tasapuolisesti riippumatta heidän taustastaan, ja että kaikilla on mahdollisuus oppia ja kehittyä parhaalla mahdollisella tavalla sekä saada tarvitsemaansa tukea.

Iin kunnan esiopetuksessa:

- Vahvistamme turvallista oppimisympäristöä niin, että kaikki kokevat tulevansa hyväksytyiksi sellaisena kuin he ovat.
- Painotamme jokaisen oppilaan ja henkilökunnan jäsenen vastuuta yhdenvertaisemman ja tasa-arvoisemman kouluyhteisön rakentamisessa.
- Edistämme syrjimättömyyttä ja tasa-arvoa suunnitelmallisella kiusaamisen ehkäisyllä, selkeillä säännöillä ja avoimella keskustelukulttuurilla yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyen.
- Arvostamme moninaisuutta ja pyrimme siihen, että jokainen saa tuoda omia vahvuuksiaan esiopetusyhteisön voimavaraksi.
- Varmistamme, että jokainen oppilas ja henkilöstön jäsen voi osallistua esiopetuksen toimintaan.
- Toimimme aikuisina yhdenvertaisuuden malleina ja käsittelemme syrjintään liittyviä tilanteita aktiivisesti yhtenäisen toimintamallin mukaan.
- Pidämme huolta opetuksen tasa-arvoisuudesta niin, että jokaisella on mahdollisuus oppia omien oppimisedellytysten ja -tyylien mukaisesti. Kaikki oppilaat saavat tarvitsemansa tuen.
- Huolehdimme esteettömyydestä esiopetuksen tiloissa.

Luovuus on kykyä ajatella, tuottaa tai yhdistellä asioita uudella ja omaperäisellä tavalla. Se voi ilmetä monissa muodoissa, kuten taiteessa, tieteessä, kirjoittamisessa, ongelmanratkaisussa tai arkipäivän tilanteissa. Luovuuteen liittyy kyky irrottautua totutuista ajatusmalleista ja yhdistää asioita uudella tavalla. Se voi olla spontaania tai tarkkaan suunniteltua. Jokainen voi olla luova omalla tavallaan. Luovuus edistää resilienssiä, koska se auttaa löytämään uusia tapoja selviytyä ja sopeutua elämäntilanteisiin.

Iin kunnan esiopetuksessa:

- Vahvistamme avointa mieltä uusia ideoita, näkökulmia ja kokemuksia kohtaan. Tuemme ajattelun ja asenteiden mukautumiskykyä.
- Vahvistamme avointa ja kannustavaa ilmapöytä. Rohkaisemme uteliaisuutta ja kysymistä. Annamme tilaa kokeilulle ja erehdyksille.
- Tuemme ajattelun joustavuutta, ongelmanratkaisukykyä ja kriittistä ajattelukykyä.
- Vahvistamme oppilaiden ja henkilöstön keskinäistä yhteistyötä ja vertaisoppimista.
- Suosimme monipuolisia oppimis- ja työmenetelmiä sekä toiminnallista oppimista.
- Luomme mahdollisuuksia oppia eri tyyliillä ja tavoilla.
- Hyödynnämme teknologiaa.

Uudistuminen tarkoittaa esiopetuksen kykyä sopeutua muutoksiin ja kehittää toimintaansa vastaamaan nykyajan tarpeita. Uudistuminen varmistaa, että oppilaat ja henkilöstö saa parhaan mahdollisen koulutuksen, ja he valmistautuvat tulevaisuuden haasteisiin. Osaaminen tarkoittaa kykyä käyttää oppimaansa tietoa, taitoa ja asennetta erilaisissa tilanteissa. Se ei rajoitu pelkkään tiedon hallintaan, vaan kattaa myös taidot, kuten ongelmanratkaisun, yhteistyön ja itseohjautuvuuden.

Iin kunnan esiopetuksessa:

- Vahvistamme oppimismotivaatiota ja innostusta uuden oppimiseen.
- Korostamme yhteistyötä. Kehitämme tiimityöskentelyä.
- Tuemme elinikäisen oppimisen taitoja.
- Kehitämme opetusmenetelmiä korostaen oppijan aktiivisuutta ja vuorovaikutusta sekä yhteisöllistä oppimista.
- Osallistamme huoltajat koulun kehittämiseen ja uudistamiseen.

Oppimiskäsitys

Iin esiopetuksen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa korostetaan lasten osallisuutta ja hyödynnetään lasten mielenkiinnon kohteita. Opettajan on tärkeää olla tietoinen siitä, mitkä oppimiskäsitykset ohjaavat omaa pedagogista ajattelua ja toimintaa, ja millaista oppimisprosessia oma toiminta tukee ja tuottaa. Lapsille ollaan aidosti läsnä ja heille luodaan kiiretön arki. Toiminnassa huolehditaan siitä, että lapsella säilyy ilo kaikessa toiminnassaan huomioiden heidän kiinnostuksensa kohteita, mahdollista onnistumisen kokemuksia ja antaen lapsen kehitystasolle sopivaa tekemistä. Lapsen aktiivista toimijuutta vahvistetaan ja luodaan lapselle kokemuksia, kokeilemisen mahdollisuuksia, osallisuuden tunnetta ja mahdollisuutta vaikuttaa asioihin.

Ajattelu ja oppiminen

On tärkeää, että uusilla opittavilla asioilla on yhteys lasten kehittyviin valmiuksiin sekä muuhun kokemusmaailmaan ja kulttuuritaustaan. Lapset oppivat parhaiten voidessaan hyvin ja kokiessaan olonsa turvallisiksi. Oppiminen tapahtuu leikkien ja monipuolisesti ilmiöitä tutkien. Pedagogiikan keskiössä on toiminnallinen ja ilmiöpohjainen oppiminen, jossa lapsi saa toteuttaa itseään, kokeilla, ihmetellä, tutkia ja oppia itselleen ominaisella tavalla. Kannustamme kokeilemaan uusia asioita ja luomme tilanteita, joissa saadaan onnistumisen tunteita. Lapsille tarjotaan mahdollisuuksia tehdä aloitteita ja valita toimintojaan. Määränpää ei ole tärkein, vaan matka.

Kieli ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan mm. yhdessä leikkien, keskustellen, ilmaisutaitoja ja itseilmaisua harjoitellen ja ryhmässä toimimalla. Kiiretön ilmapiiri ja pienryhmätoiminta tukevat itseilmaisua sekä ajattelun ja oppimisen taitojen harjoittelua. Kielellisiä taitoja tuetaan mm. sanataiteen, leikkien, lorujen, laulujen, satujen, riittelyn ja kielellä leikkittelyn avulla. Esiopetuksessa itsearviointi on jatkuvaa läpi esiopetusvuoden. Lapset arvioivat omaa osaamistaan muuan muassa kesy –korttien avulla.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Iin esiopetuksessa

Iin esiopetuksessa kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu pohjautuvat osittain Iin perinteisiin, omaleimaiseen kulttuuriin ja paikallisiin perinnemaisemiin. Iin kulttuurikasvatuksen tavoitteena on kehittää lapsen monipuolista luovuutta, mielikuvitusta ja ilmaisua sekä tukea lapsen itsetuntoa. Kulttuurikasvatus integroituu monipuolisesti esiopetuksen oppimiskokonaisuuksiin ja esiopetuksen toimipaikan toimintakulttuuriin. Opetus suunnitellaan niin, että lapset saavat elämyksiä taiteesta sekä

kokemuksia luovasta prosessista, ja siihen kuuluvasta suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin kokonaisuudesta.

Iin kunnassa kiinnitetään erityisesti huomiota positiiviseen pedagogiikkaan ja kannustavaan ilmapiiriin, joka näkyy kasvattajan tavassa toimia ja olla läsnä, pysähtymisellä vuorovaikutustilanteisiin sekä omalla toiminnallaan korostaa vuorovaikutustilanteiden tärkeyttä. Oppimisympäristöjä kehittämällä tuetaan kulttuurista osaamista, vuorovaikutusta ja oppimista. Lapsia kannustetaan harjoittelemaan itseilmaisua omassa ryhmässä ja draamallisen toiminnan avulla. Itseilmaisua harjoitellaan tutussa ja turvallisessa ympäristössä.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Iin esiopetuksessa harjoitellaan viikoittain tunne- ja vuorovaikutustaitoja erilaisten materiaalien avulla. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen lisäksi tärkeitä harjoiteltavia asioita ovat omatoimisuustaidot, hygieniataidot, siisteys, liikkumisen, ruokailun, levähtämisen taidot ja hyvät käytöstavat. Lasten kanssa pohditaan terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ja haittaavia tekijöitä. Lasten kanssa on tärkeää harjoitella yhdessä turvataitoja, jotta he oppivat puolustamaan omia rajojaan, pitämään huolta itsestään sekä kunnioittamaan toisten fyysistä koskemattomuutta.

Monilukutaito

Esiopetuksessa hyödynnetään kuvia toiminnanohjauksessa ja oppimisympäristössä ryhmän tarpeiden mukaisesti. Esiopetuksessa harjoitellaan kirjaimia, äänteitä, tavuja, sanoja, ääneen lukemista, loruttelua, riimittelyä, sanavaraston kartuttamista ja nimeämistä. Lisäksi harjoitellaan numeroita, lukujonotaitoja, sarjoittamista ja vertailua. Saduttamisen, kuvakirjojen, sarjakuvien, erilaisten lehtien, digilaitteiden ja kuvittamisen kautta tuetaan monilukutaitoa. Lisäksi ryhmissä tutustutaan symboleihin, kuvien ja tekstien tulkitsemiseen ja lukemiseen.

Iin esiopetuksessa on käytössä Lukuhöperöpassi (osa valtakunnallista Lukuinto-ohjelmaa). Lukuhöperöpassin tavoitteena on alkavan lukutaidon tukeminen sekä erilaisten lukutaitojen kehittyminen. Tavoitteena on myös tutustua eri lastenkirjallisuuslajeihin. Teemme yhteistyötä opetuspalveluiden ja kirjaston kanssa lasten lukemisen kulttuurin edistämiseksi.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Iin kunnassa on laadittu digistrategia, jossa määritellään tieto- ja viestintäteknologiset tavoitetasot varhaiskasvatukseen ja opetuspäätöille. Mediataitoja harjoitellaan päiväkodeissa ja esiopetuksessa ja heillä on käytettävissä muun muassa Ipadeja, siirrettäviä näyttöjä, tietokoneita, kännyköitä ja tabletteja. Esiopetuksessa harjoitellaan eri digivälineiden käyttöä ja kriittistä ajattelua mediasisältöjen suhteen.

Koteihin ollaan yhteydessä sähköisten yhteydenpitovälineiden avulla ja huoltajat ilmoittavat hoitoajat Daisy –asiointipalvelun kautta. Lisäksi esiopetuksessa on käytössä Wilma.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä elämäntapa

Iin kunnassa painotetaan kestävä kehityksen näkökulmaa, joka tukee lasta näkemään ja huomioimaan kestävä tulevaisuuden rakentumisen. Iissä on tehty pitkäjänteistä työtä kestävä kehityksen ja ilmastotyön saralla ja Iistä on tullut edelläkävijä ja kansainvälisestikin tunnustettu esimerkki. Iissä on toiminut 50/50-menetelmä, joka on energian säästömalli. Energian säästömallin avulla on tavoitteena pienentää sähkön ja veden kulutusta, ja saamaan näin taloudellisia säästöjä. Energian säästömallin lisäksi Iin kunnassa laajennetaan kestävä elämäntavan oppimiseen, johon kuuluu ympäristökasvatus ja kestävä elämäntavan taitojen harjoittelu arjessa.

Esiopetuksessa tuodaan kestävä elämäntapa tutuksi ja rakennetaan lähiympäristössä luontosuhdetta. Esiopetuksen ympäristökasvatuksessa kannustetaan lapsia kokemuksellisen ja toiminnallisen oppimisen

kautta tutkimaan ja kokeilemaan muun muassa luontoretkillä. Esiopetuksen arvoperusta edistää omalla esimerkillään lapsen kasvua tasa-arvoon ja moninaisuuden hyväksymiseen, toisten kunnioittamiseen ja huomioon ottamiseen sekä luonnon vaalimiseen ja arvostamiseen.

Iin kunnan esiopetussuunnitelma rakentuu niille yhteiskunnan perusarvoille, jotka edistävät lapsen omaehtoista kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuuntuntoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Harjoitellessaan yhteiselämän pelisääntöjä ja niihin sitoutumista, hänen toimintansa vastuuntuntoisena yhteisön jäsenenä vahvistuu. Yhdessä kotien kanssa esiopetus ohjaa lapsia yhteisten arvojensa suuntaan.

3.Esiopetuksen toimintakulttuuri

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Iin esiopetuksessa toiminnan suunnittelua ja toteutusta ohjaavat positiivinen pedagogiikka, osallisuus ja lapsilähtöisyys. Iin esiopetuksessa toteutetaan kokonaisvaltaista tunnetaitokasvatusta. Lasten ajatuksia ja mielipiteitä kuunnellaan sekä vastataan lasten toiminta-aloitteisiin ja kysymyksiin. Lasten itsetunnon kehittymistä tuetaan rohkaisemalla ja tarjoamalla onnistumisen mahdollisuuksia. Perusturvallisuus syntyy siitä, että aikuiset ja lapset tuntevat toisensa hyvin ja kokevat hyväksyntää juuri sellaisina kuin he ovat. Lähtökohtana lapsen itsetunnon vahvistamisessa on, että aikuinen on kiinnostunut lapsesta.

Esiopetuksessa esioppilaita ohjataan edellytysten mukaan huolehtimaan itsestään, toisista, omista tavaroista ja yhteisestä ympäristöstä. Järjestelmällinen itsearviointi ja jatkuva kehittäminen kuuluvat esiopetuksen arkeen niin lapsilla kuin aikuisilla. Aikuinen tiedostaa toimivansa vuorovaikutuksessa ja edellä mainituissa asioissa lapsille mallina.

Toimintakulttuuria kehitetään säännöllisellä osaamisen ylläpidolla. Henkilöstöä koulutetaan suunnitelmallisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla. Henkilöstöllä on kehittämistoiminnan vastuualueita, joiden osalta henkilöstö jakaa osaamistaan säännöllisesti toisilleen. Jokainen työntekijä tekee oman kehityssuunnitelman. Kaikissa tiimeissä käytetään tiimikäsikirjaa ja sieltä hyödynnetään pedagogisen järjestelyiden tarkistuslistaa tiimin pedagogisessa johtamisessa.

Oppimisen, oivalluksen ja leikin ilo

Iin kunnan esiopetuksen pedagogisessa keskiössä on toiminnallisen oppimisen pedagogiikka, joka korostaa tekemisen tärkeyttä oppimisessa. Lisäksi pedagoginen toiminta perustuu tutkivaan ja ilmiöpohjaiseen oppimiseen, joissa lapsi on aktiivinen toimija. Iin kunnassa toteutetaan positiivista pedagogiikkaa, joka mahdollistaa kokeilemisen, yrittämisen ja erehtymisen kaikille esiopetusyhteisön jäsenille.

Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat lasten ideat ja mielenkiinnon kohteet. Lasten ajatuksista ja mielipiteistä ollaan kiinnostuneita ja ne otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Lapset voivat esittää toiveitaan mm. lasten kokouksissa, äänestyksissä sekä arjen päivittäisissä kohtaamisissa.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Iin kunnan esiopetussuunnitelma rakentuu niille yhteiskunnan perusarvoille, jotka edistävät lapsen omaehtoista kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuuntuntoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Iissä huolehditaan lasten kuulluksi tuleminen mm. lastenkokouksia järjestämällä. Hyvässä sosiaalisessa oppimisympäristössä erilaisia mielipiteitä kuunnellaan ja kunnioitetaan. Kaikkien osallisuus

mahdollistetaan myös kuvitetun oppimisympäristön avulla. Yhteistyö huoltajien kanssa on kunnioittavaa, arvostavaa ja avointa. Huoltajia kuullaan ja heidät nähdään tärkeänä osana esiopetusyhteisöä.

Iissä inklusiivisuus näkyy lasten ja huoltajien tiiviinä osallisuutena toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Lapset osallistuvat oman kehityksen ja oppimisen suunnitelman laatimisen ja arvioinnin lisäksi päivittäisten toimintatapojen kautta toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Kaikki lapset osallistuvat yhdenvertaisesti ryhmien toimintaan/arkeen ja toimintaa eriytetään tarvittavalla tavalla. Moninaisuus on rikkaus, jota vaalitaan ja josta iloitaan. Toimintaa eriytetään siten, että kaikille lapsille voidaan taata onnistumisen kokemuksia. Iin kunnassa on käytössä avustajaresursseja, jotka mahdollistavat inklusiivisuuden toteutumisen. Inklusiivisen esiopetuksen toteutuksesta vastaa ryhmän opettaja yhdessä muun tiimin kanssa. Iin kunnassa on laadittu toimipaikoittain tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Iin esiopetusryhmissä otetaan huomioon ryhmässä edustettuna olevat kielet ja kulttuurit, perheiden uskonnot ja katsomukset sekä uskonnottomuus. Esiopetusryhmän toiminnassa huomioidaan vuosikellon mukaiset juhlapyhät ja tapahtumat.

Iin kunnassa tehdään yhteistyötä kirjaston kanssa, joka tarjoaa mahdollisuuksia osallistua esimerkiksi kirjaston satutuokioihin paikan päällä kirjastossa ja etänä. Lisäksi Iissä on mahdollista suorittaa esiopetuksessa Lukuhöperö-diplomi. Kirjastot ovat lukuharrastukseen innostavia ja monilukutaitoa kehittäviä oppimisympäristöjä.

Iissä tehdään myös yhteistyötä erilaisten kulttuuritoimijoiden kanssa, kuten Iin Kansalaisopisto, KulttuuriKauppila, Iin Näyttämöyhdistys ja museotoiminta.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Iin varhaiskasvatuksen ja opetuspalveluiden yhtenä tärkeimmistä arvoista on terveellinen ja kestävä elämäntapa. Iissä haluamme edistää iläisten lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyvään elämään nyt ja tulevaisuudessa. Tähän päästään lisäämällä ja vakiinnuttamalla yhteistä vastuuta lasten hyvinvoinnista, oppimisesta ja kehityksestä. Keskiössä on lapsi itse, huoltajat sekä varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja koulussa toimivat aikuiset. Tärkeää on vahvistaa vastuullisuusajattelua: kaikilla on vastuu ja jokainen kantaa oman vastuunsa, oma vastuu tulee ymmärtää ja siihen tulee sitoutua, vastuullisuuteen tulee oppia ja sitä tulee opettaa. Vastuullisuus luo hyvää- kyse on lasten ja nuorten tulevaisuuden rakentamisesta ja rakentumisesta.

Vastuullisuus on keskeinen osa kestävää hyvinvointia, sillä se luo perustan, jonka varaan ympäristön, ihmisen ja talouden tasavertaisesti huomioon ottava ja oikeudenmukainen yhteiskunta voidaan rakentaa. Vastuullisuus on yksi hyvinvoinnin ja hyvän elämän avaimista. Se auttaa yksilöitä tekemään parempia päätöksiä ja valintoja, tuottaa heille positiivisia seurauksia ja edistää muiden ihmisten sekä ympäristön hyvinvointia. Ihmisillä, joilla on kyky ottaa vastuu teoistaan, on taito reflektoida toimintaansa. He kykenevät työskentelemään toisten kanssa rakentavasti ja kunnioittavat ympäristöä. Iissä yhteisen vastuun vahvistamiseksi toimipaikkojen toimintaperiaatteet rakentuvat ”Vastuullisuuden aakkosiin”, josta on laadittu ”Vastuullisuuden käsikirja.” Lisätietoa vastuullisuustyön kokonaisuudesta ja itse ”Vastuullisuuden käsikirja” löytyy kunnan kotisivuilta. [LINKKI](#)

Esiopetuksen toimipaikoissa on turvallisuussuunnitelmat ja esim. poistumisharjoituksia tehdään säännöllisesti. Kiusaamiseen puututaan ja sitä ehkäistään säännöllisellä tunnetaitokasvatuksella. Iin kunnassa on käytössä kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma. Esiopetuksen henkilöstö on läsnä arjessa ja leikitilanteissa, mikä mahdollistaa lasten sosioemotionaalisten taitojen harjoittelun tukemisen. Aito läsnäolo mahdollistaa myös kiusaamiseen puuttumisen ja sen ennaltaehkäisyn. Lapsen turvallisuudentunnetta vahvistetaan luottamuksellisella yhteistyöllä huoltajien kanssa.

Toimipaikan kestävyyskasvatuksen kehittäminen on koko henkilöstön yhteinen tehtävä. Henkilöstön tulee tiedostaa, miten opetettavat asiat liittyvät kestävyyskasvatukseen. Kestävyyden Ii –julkaisu on tehty tukemaan Iin opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimipaikkojen kestävyyskasvatusta. Julkaisu on suunnattu opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Julkaisussa kerrotaan Iin kunnan kestävyyskasvatuksen arvoista, visioista ja Iin kuntastrategian kestävyyskasvatukseen liittyvistä tavoitteista sekä Iin kunnan kestävyyskasvatuksen toimintaperiaatteista. Lisäksi siinä avataan luontosuhteeseen, opetus- ja toimintakulttuuriin, oppijoiden osallisuuteen ja vaikuttamiseen, työtapoihin sekä oppimisympäristöihin ja toimintamalleihin liittyviä periaatteita. [LINKKI](#)

Oppimisympäristöt

Esiopetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja oppimisympäristöjä ja näitä kehitetään säännöllisesti. Opettajan tehtävänä on luoda sellainen oppimisympäristö, joka hän herättää lapsessa uteliaisuuden tutkimiseen, kokeilemiseen ja oppimiseen.

Lapsilähtöisyys ohjaa esiopetuksessa myös oppimisympäristöjen kehittämistä. Lasten osallisuutta ja omatoimista oppimista tuetaan kuvitetuilla oppimisympäristöillä ja työvälineet sekä materiaalit ovat lasten saatavilla. Psyykkistä ja sosiaalista oppimisympäristöä kehitetään kunkin lapsiryhmän ja yksilöiden tarpeet huomioon ottaen. Esiopetuksessa retkeilyssä hyödynnetään lähiympäristön kohteita ja leikki on tärkeässä roolissa harjoiteltaessa eri taitoja.

Iin esiopetuksessa luonto on yksi merkittävä oppimisympäristö. Luonto tarjoaa mahdollisuudet toteuttaa monipuolista pedagogiikkaa kaikilla oppimisen osa-alueilla. Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen positiivista luontosuhdetta ja juurruttaa lapset kestävän kehityksen periaatteisiin.

Esiopetuksessa hyödynnetään Iisi-Areenaa ja muita lähiliikuntapaikkoja mahdollisuuksien mukaan.

Yhteistyö esiopetuksessa

Lapselle laadittu varhaiskasvatussuunnitelma on hyvä perusta lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Henkilökunnan keskinäinen yhteistyö ja tiedonkulku on tärkeää esiopetuksen aikana.

Iissä toteutuu tiimipalaverit, varhaiskasvatuksen opettajien pedagogiset palaverit, esiopettajien yhteiset palaverit, toimipaikkojen henkilöstöpalaverit, pedakahvilat sekä pedagogiset iltapalaverit. Iissä yhteistyötä ja toimintakulttuuria edistäviä rakenteita ovat lisäksi varhaiskasvatuksen johtoryhmä, varhaiskasvatuksen pedagogiset kehittämistiimit sekä henkilöstön täydennyskoulutukset. Esiopetuksen toimipaikat osallistuvat yhteistyöhön muiden varhaiskasvatuksen toimipaikkojen kanssa sekä muiden alueen toimijoiden kanssa.

Teemme yhteistyötä eri yhteisöjen ja yritysten välillä. Yhteistyötahoja Iissä ovat mm. Iin Kansalaisopisto, Iin kunnan kirjasto, KulttuuriKauppila, Iin Näyttämöyhdistys, seurakunta, museotoiminta, Pelastuslaitos ja eri alojen osaavat vanhemmat.

Iin kunnan esiopetuksen toimipaikat kuvaavat omia yhteistyökäytäntöjään lukuvuosisuunnitelmissa. Yhteistyö perusopetuksen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden, hyvinvointipalvelujen, seurakunnan, järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa monipuolistaa esiopetuksen toimintaa ja laajentaa oppimisympäristöjä.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Esiopetusta koskeva lainsäädäntö korostaa huoltajien osallisuutta. Osallisuutta mahdollistavia toimia ovat Iissä muun muassa Iin kunnan vanhempaintoimikunta, vanhempainillat, yhteiset tapahtumat sekä

säännöllisesti toteutetut kyselyt. Huoltajien mielipiteitä ja tietoja kuullaan sekä heidän antamaansa palautetta hyödynnetään esiopetuksen kehittämisessä.

Iissä esiopetuksen sisällöstä ja järjestämisestä tiedotetaan huoltajia kunnan internetsivuilla sekä eri tiedotuskanavien kautta. Esiopetuksen oppilaaksiotto toteutetaan ilman erillistä hakua tai ilmoittautumista, ja huoltajille ilmoitetaan lapsen tuleva esiopetuspaikka. Esiopetuksen järjestämisperiaatteena on ”Kaikille kaveri” eli esioppilaat sijoitellaan ryhmiin, joissa on samaan lähikouluun siirtyviä tulevia koulukavereita.

Iissä huoltajat nähdään merkittävänä voimavarana lasten hyvän kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Kodin ja esiopetuksen toimipaikan yhteistyötä kehitetään osana toimintakulttuuria. Huoltajalla on oikeus vähintään kahteen henkilökohtaiseen lapsen esiopetuksen opetussuunnitelmaa koskevaan keskusteluun esiopetusvuoden aikana.

Iin kunnassa on käytössä Lapset puheeksi - menetelmä, jota tarjotaan kaikille perheille tutustumisen välineenä lapsen ikään katsomatta, lisäksi menetelmää hyödynnetään aina tarvittaessa tai huoltajien pyynnöstä. Lapset puheeksi -menetelmän tavoitteena on lisätä esiopetuksen ja huoltajien välille yhteistä ymmärrystä ja keinoja lapsen arkipäivän sujumiseen sekä yhteistyöhön toinen toisensa kanssa. Lapset puheeksi menetelmän päämääränä on lasta tukeva arkipäivä niin kotona kuin esiopetuksessakin. Lapset puheeksi -menetelmällä voidaan ennaltaehkäistä lapsen ja perheen tuen tarvetta, varsinkin jos lapsen ja perheen elämäntilanteessa on haasteita tai muutoksia.

Esiopetuksen toimipaikat voivat järjestää vanhempainiltoja ja muita yhteisiä tilaisuuksia, joissa huoltajat voivat tavata toisiaan. Kodin ja esiopetuksen yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus ja järjestetään myös eri paikkakunnalla asuville vanhemmille mahdollisuus osallistua lapsen esiopetusvuoteen. Huoltajat saavat mahdollisuuksia osallistua esiopetuksen kehittämiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen yhdessä henkilökunnan ja lasten kanssa.

Yhteistyö siirtymävaiheissa

Vanhempia tiedotetaan esiopetukseen liittyvistä asioista esiopetuksen järjestäjän toimesta. Siirtymävaiheessa on tärkeä siirtää oppilashuollon kannalta keskeinen tieto siirryttäessä toimipaikasta tai koulutusasteelta toiselle. Siirtymävaiheita ovat varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen.

Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tuleva esiopettaja pyytää keväällä lapsen opetuksen kannalta välttämättömät tiedot varhaiskasvatusryhmästä. Mikäli lapsella on ollut varhaiskasvatuksessa yleinen, tehostettu tai erityinen tuki tiedonsiirtoon osallistuu myös varhaiserityisopettaja.

Lapsen vaihtaessa esiopetuspaikkaa kesken esiopetusvuoden esiopettaja siirtää lapsen opetuksen kannalta välttämättömät tiedot niitä kysyttäessä. Esiopettaja pyytää ryhmään siirtyvän uuden lapsen tiedot yhteistyössä huoltajien kanssa edellisestä esiopetuspaikasta. Tiedonsiirtoon osallistuu myös varhaiserityisopettaja, mikäli lapsella on ollut käytössä mahdollisia oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukimuotoja.

Esiopetusryhmään, tiloihin, henkilökuntaan ja toimintatapoihin järjestetään tutustuminen ennen esiopetuksen alkua. Syksyllä vanhemmat kutsutaan vanhempainiltaan sekä keskusteluun. Huoltajien kanssa keskustellaan lapsen oppimisen ja kehityksen etenemisestä. Lisäksi järjestetään vuoden aikana eri teemoihin liittyviä juhlia. Käytäntöjä arvioidaan ja kehitetään henkilöstön yhteistyössä. Huoltajilta saatu palaute otetaan kehittämisessä huomioon. Vastuu yhteistyöstä on aina ammattihenkilöillä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajat suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat tukea tarvitsevien esioppilaiden oppimisen tukea ja yksilöllistä opinpolkua. Lisäksi tarvittaessa on mahdollista hyödyntää erityisopetuksen koordinaattorin palveluita.

Ensimmäiselle luokalle menevien lasten tiedot siirretään keväällä yhteisessä tiedonsiirrossa tulevaan kouluun. Yhteisten tiedonsiirtopalaverien koolle kutsujana toimii koulun rehtori. Tiedonsiirtoon osallistuu tällöin ryhmän esiopettaja sekä koulun edustajat. Esiopettaja keskustelee lapsesta siirrettävistä tiedoista huoltajien kanssa ennen tiedonsiirtoa. Ennen tiedonsiirtopalaveria huoltajat ja lapsi käyvät täyttämässä Wilmassa tiedonsiirtolomakkeen, jossa on ajatuksia kouluun siirtymisestä. Mikäli lapsella on käytössä mahdollisia oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukimuotoja, esiopettaja ja varhaiserytisopettaja sekä moniammatillinen tiimi ja huoltajat siirtävät yhteisessä palaverissa tarvittavat tiedot lapsesta tulevalle luokanopettajalle tai erityisopettajalle. Iin kunnan esioppilaaksioton periaatteet tukevat ja tiivistävät nivelvaiheen yhteistyötä. Oppilaan tarvitseman tuen jatkumosta huolehditaan esiopetuksesta perusopetukseen.

4.Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

Iin kunnan kasvatus- ja opetustoimea ohjaavat näkökulmat ja painotukset pohjautuvat Iin kuntastrategiaan ja varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelusuunnitelmaan 2025–2030 kirjatulle pysyville arvoille sekä perusopetuksen pedagogiseen suunnitelmaan “Ihmisyden Ii” sekä Kestävyyden Ii – oppaaseen ja “Vastuullisuuden käsikirjaan”. Arvopohja ohjaa koulujen ja päiväkotien toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia ja se konkretisoituu toimintakulttuurissa koskien sekä oppilaita että henkilöstöä.

Monipuoliset työtavat

Iin esiopetuksessa työtapojen valintaa ohjaavat Iin kunnan strategia ja arvot, Iin kunnan varhaiskasvatuksen ja opetuksen arvot sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen vastuullisuuden aakkoset.

Opetus toteutetaan joustavia pienryhmiä ja yhteisopettajuutta hyödyntäen. Työtapoja valittaessa kiinnitetään huomiota lasten yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen asemaan suunnittelussa, toiminnassa, ryhmässä sekä koko kunnan esiopetuksessa. Lisäksi kiinnitetään huomiota työtapojen vastuullisuuteen, reiluuteen ja kestäviin valintoihin. Esiopetuksen henkilöstö havainnoi lasten vahvuuksia, antaa lapselle kannustavaa ja myönteistä palautetta, järjestää laadukasta leikkiä ja toimintaa, riittävää tukea sekä turvaa myönteisen ja rauhallisen ilmapiirin ryhmässä. Lapset pääsevät toiminnallisen ja ilmiöpohjaisen oppimisen kautta tutkimaan ja oppimaan itselleen ominaisella tavalla. Tärkeää työtapojen valinnassa on myös lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa sekä arvioinnissa.

Esiopetuksessa käytettävien materiaalien ja välineiden valinnassa huomioidaan kestävä kehitys, ekologisuus ja vastuullisuus. Esiopetuksen toimintaympäristöinä hyödynnetään Iin lähiluontoa, liikuntapaikkoja sekä kulttuurikohteita- ja palveluita mm. Kirjasto, Iin vanha Hamina, Kulttuurikauppila, Ympäristötaidepuisto, Iisi-areena sekä Illinsaaren ja Tikkasen liikunta alueet.

Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Työtapoihin liittyvät asiat ja palautteet, jotka nousevat henkilöstön itsearvioinneista sekä huoltajilta ja lapselta saaduista palautteista, käsitellään tiimeittäin ja tarvittaessa koko toimipaikassa. Havainnot, palautteet, ideat ja toiveet työtapojen suhteen otetaan toiminnassa huomioon ja työtapoja kehitetään näiden perusteella.

Iin esiopetuksessa toimintaa arvioidaan työntekijöiden, lasten ja huoltajien kanssa mm.

- Iin kunnan varhaiskasvatuksen tiimikirjassa

- Tiimikohtaisissa palaverissa
- Toimipaikan palaverissa
- Ryhmä- ja yksilömuotoisissa kehityskeskusteluissa
- Lapsen esiopetussuunnitelmakeskusteluissa
- Lapsen itsearvioinneissa
- Lasten kokouksissa
- Päivittäisissä keskusteluissa huoltajien ja lasten kanssa
- Karvin Valssi -kyselyillä
- Ryhmäkohtaisilla palautekyselyillä huoltajille ja lapsille

Näistä eri arviointimenetelmistä saatuja tietoja käsitellään tiimeissä, toimipaikoissa, varhaiskasvatuksen johtoryhmässä sekä tarvittaessa opetus- ja varhaiskasvatus lautakunnassa. Arviointi on jatkuvaa ja arvioinneista saatua tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Kaikille esioppilaille annetaan keväällä esiopetuksen osallistumistodistus.

Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Jokaisen lapsen kanssa käydään oppimisen ja kehityksen keskustelu, joka on osa pedagogista dokumentointia. Suunnitelmiin kirjatut toiminnan tavoitteet ovat pohjana lapsiryhmän pedagogiikan toteutumiselle. Jokainen ryhmä tekee toimintasuunnitelman, johon kirjataan yhdessä sovitut pedagogisen toiminnan dokumentoinnin keinot ja menetelmät. Näin saadaan aikaiseksi lapselle hyvä päivä ja toimiva arki. Lisäksi jokaisella toimipaikalla on yhteinen pedagoginen lukuvuosisuunnitelma.

Pedagogisen dokumentoinnin käytänteitä ovat:

- valokuvaus, videot
- sadutus
- lasten töiden laittaminen esille (kädentaidot, piirtäminen, maalaaminen ja muu kuvataide)
- symbolikirjoitus ja kuvat
- lasten haastattelut
- reissuvihko- toiminta
- huoltajille tehtävät mielipidekyselyt

Ilmaisun monet muodot

Lasten kanssa tutustutaan päiväkodin tiloihin, pihaan, lähiympäristöön ja lähiseudun kulttuuritarjontaan, kuten Iin kirjastoon. Lapsille tarjotaan uusia kulttuurielämyksiä seuraamalla aktiivisesti paikallista kulttuuritarjontaa, mitä ajankohtaista tai uutta sillä on meille tarjottavana. Tehdään yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten KulttuuriKauppilan kanssa.

Vuoden kulku ja perinteiset juhlat huomioidaan pedagogisessa toiminnassa. Lisäksi huomioidaan Iin kulttuuriperintökohteet sekä alueelliset erityispiirteet, kuten luonto ja vesistöt, joihin lasten kanssa voidaan tutustua ja tehdä retkiä. Muita kohteita ovat muun muassa kirjasto, museo sekä muu lähiympäristö.

Iin esiopetuksessa tuetaan lasten ilmaisua osallistumalla mahdollisuuksien mukaan paikallisiin esityksiin ja tapahtumiin, ja lisäksi voidaan tehdä yhteistyötä eri tahojen kanssa. Hyödynnetään digivälineiden kautta osallistumista erilaisiin ilmaisuun tukeviin tapoihin. Kädentöissä hyödynnetään kierrätysmateriaaleja ja luonnonmateriaaleja. Metsäretkillä kannustetaan lapsia tekemään omia taideteoksia, joita voidaan dokumentoida erilaisin menetelmin. Samalla opetuksessa luodaan pohjaa kestäväälle elämäntavalle. Esiopetuksessa tutustutaan myös paikalliseen käsityöperinteeseen, kuvataiteeseen tai taideteoksiin mahdollisuuksien mukaan tehden yhteistyötä KulttuuriKauppilan ja muiden toimijoiden kanssa.

Kielten rikas maailma

Iin esiopetuksessa opetusta annetaan suomen kielellä ja hyödynnetään tukiviittomien käyttöä. Kieltä rikastetaan käyttämällä kuvailevaa kieltä ja mallintamalla monipuolisesti vuorovaikutuksen taitoja.

Lapsia innostetaan kirjojen pariin ja tuetaan kielen kehitystä tutustumalla erilaisiin teksteihin, äänikirjoihin, riimeihin, runoihin sekä loruihin tekemällä yhteistyötä Iin kirjaston kanssa ja suorittamalla Lukuhöperöpassi. Lapsia ohjataan leikittelymään ja hassuttelemaan kielellä. Lapsia kannustetaan leikkilukemiseen, jotta heidän mielenkiintonsa kirjoitettua kieltä kohtaan herää ja mahdollistetaan satuhetkille osallistumisen joko kirjastolla, etäyhteydellä tai päiväkodin tai koulun omilla satutuokioilla. Lasten kanssa harjoitellaan keskustelemista ja neuvottelemista arjen eri tilanteissa. Heitä ohjataan kuuntelemaan, vuorottelemaan, kysymään ja pyytämään. Iiläisiä lapsia kannustetaan itseilmaisuun ja halutaan, että lapset ovat vastuuntuntoisia, elämänmyönteisiä, itseensä uskovia ja tulevaisuuteen suuntautuvia.

Lapsia ohjataan tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja lisätään heidän ymmärrystä eri kulttuureista ja hälvennetään ennakkoluuloja. Iin kunnassa on laadittu kansainvälisyysuunnitelma varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti. Kansainvälisyysuunnitelmassa määritellään, että opetuksessa haluamme tarjota lapsille tasa-arvoisella ja yhtenevällä tavalla mahdollisuuksia kohdata eri kulttuureista tulevia, eri kieliä puhuvia, kenties hieman eriltä näyttäviä kohtaamisia tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Lisäksi Iin kunnassa pyritään järjestämään kielisuihkutusta osana ruotsin tai englannin kieleen tutustumista.

Minä ja meidän yhteisömme

Iiläisessä esiopetuksessa tutustutaan alueelliseen historiaan ja kulttuuriperintöön tekemällä retkiä lasten kanssa eri kohteisiin, kuten ympäristötaidepuistoon, Wanhaan Haminaan, taidekeskus KulttuuriKauppilaan ja tutustumalla Ruustinnan reittiin, mikä on Iin kulttuurimaisemareitti. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan kalenterin juhlapäivät. Lasten mielenkiintoa herätellään yhteiskunnallisiin asioihin tutustumalla sanomalehtiin ja uutisiin eri medioissa.

Lasten kanssa laaditaan ryhmän yhteiset säännöt tai sopimukset heti toimintakauden alussa. Lasten toiveita kuullaan ja ne huomioidaan toiminnan suunnittelussa. Heidän kanssaan keskustellaan sääntöjen tarpeellisuudesta ja tarkoituksesta. Lasten kanssa pohditaan yhteiskunnassa olevia sääntöjä ja normeja. Iin esiopetuksessa on luonteenomaista pitää lasten kokouksia.

Iin esiopetuksessa lapsia ohjataan katsomuskasvatuksen kautta hyväksymään erilaisia katsomuksia, perheiden erilaisia perinteitä ja moninaisuutta. Seurakunnan kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä muun muassa tekemällä vierailuja eri tapahtumiin tarkoituksenmukaisesti. Perheet valitsevat osallistuuko lapsi seurakunnan järjestämään tilaisuuteen vai saman teemaan liittyvään varhaiskasvatuksen järjestämään toimintaan. Arjessa otetaan huomioon perheiden uskonnot ja katsomukset.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Iiläisessä esiopetuksessa lasten mielenkiinnon kohteet otetaan huomioon matemaattisten taitojen opettelussa sekä ympäristö- ja teknologiakasvatuksen toteuttamisessa. Taitojen harjoittelussa hyödynnetään luontoa oppimisympäristönä.

Ympäristökasvatuksessa huomioidaan erityisesti Iin vahva status kestävän kehityksen asioissa ja luodaan lapselle vahva luontosuhde. Lapsille opetetaan käytännön toiminnalla ja omalla esimerkillä energian säästämistä, kierrättämistä ja säästeliäisyyttä sekä vähennetään ruokahävikkiä eri keinoin.

Lasten kanssa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan erilaisia pieniä tiedekokeita. Kokeiden avulla innostetaan lapsia tutkimaan erilaisia kemiallisia ja fysiologisia ilmiöitä. Tutkimusvälineet pidetään lasten saatavilla.

Esiopetuksessa hyödynnetään laajasti erilaisia teknologisia opetusvälineitä esim. Beebot- ja Kubo robotit, Easiscopes-mikroskooppi, Osmo- opetuspelivälineet sekä erilaiset sovellukset tablet-laitteilla.

Kasvan ja kehityksen

Iistä löytyy useita leikki- ja ulkoilu-/liikuntapaikkoja. Esiopetuksen tavoitteena on herätellä ja vahvistaa liikunnan iloa monipuolisella liikunnalla turvallisessa, kannustavassa ja rohkaisevassa ympäristössä. Esiopetuksen piha-alueen lisäksi iiläisillä lapsilla on mahdollisuus hyödyntää muuan muassa Iisi-areenan sisäliikuntahallia, kuntoreittejä, hiihtolatuja, Tikkamäkeä, kuntoportaita ja mäenlaskupaikkoja. Myös leikkipuistot innostavat liikkumaan eri tavoin ja mahdollistavat motoristen taitojen vahvistamisen.

Iissä kiinnitetään lasten kanssa yhdessä huomiota ruokahävikkiin. Lapset saavat itse annostella ruokansa ja näin opetella arvioimaan mistä pitävät ja minkä verran jaksavat syödä. Ruokailun päätteeksi lajittelemme jätteet lasten itse palauttaessa astiansa.

Iissä tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä kaveritaitojen harjoitteluun kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksesta perusopetukseen saakka. Esiopetuksessa tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä kaveritaitoja harjoitellaan lasten kanssa arjen eri tilanteissa ja leikeissä päivittäin sekä ohjatuilla tunnetaitotuokioilla. Lapsia ohjataan kohtelevaan toisia kunnioittavasti, neuvottelevaan ja pyytämään apua. Lisäksi Iin varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa on käytössä kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma.

5.Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tuen järjestämisen periaatteet ja tuen jatkumo Iin esiopetuksessa

Iin kunnassa lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki suunnitellaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa ja järjestetään inklusiivisesti osana lapsen arkea ja päivittäistä esiopetusta. Tuki on kiinteä osa esiopetusta ja siinä painottuvat lapsen vahvuudet, kokonaisvaltainen hyvinvointi sekä osallisuus. Esiopetuksessa henkilöstön tehtävänä on tukea jokaisen lapsen yksilöllistä kehitystä ja oppimista esiopetuksen oppimisympäristöissä. Esiopetuksen opettajien, erityisopettajien ja esiopetuksen muun henkilöstön tulee säännöllisesti arvioida ja kehittää oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea.

•Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestämistä ohjaavat paikalliset käytännöt ja vastuut

Iin kunnan esiopetuksessa opettaja huolehtii, että lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö on tietoinen lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta. Tuen tarpeen arvioiminen alkaa esiopetuksen opettajan sekä muun henkilöstön tekemillä havainnoilla. Arvioinnissa hyödynnetään pedagogisten järjestelyiden tarkistuslistaa. Tarvittaessa erityisopettaja on mukana tuen tarpeen arvioinnissa.

•Päiväkodin johtajan tai rehtorin vastuut tuen toteuttamisessa

Iin kunnassa esioppilaat sijoitetaan sellaiseen esiopetuksen toimipaikkaan, jossa on samaan lähikouluun tulevia koulukavereita. Toimipaikan johtajat vastaavat esiopetusryhmien muodostamisesta. Ryhmien muodostamisessa huomioidaan lasten tuen tarpeet sekä lähikouluperiaate. Esiopetuksen toimipaikan johtaja vastaa oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen toteutumisesta ja rakenteellisista opetusjärjestelyistä.

•Lukuvuosisuunnitelman rakenne tuen järjestämisen osalta sekä laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut

Iin kunnan esiopetuksen toimipaikoissa laaditaan lukuvuosisuunnitelmat, jotka hyväksytään opetus- ja varhaiskasvatustalokunnassa. Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään lukukausittain toimintaa ohjaavat periaatteet. Toimipaikkakohtaisesti varmistetaan ja johdetaan lukuvuosisuunnitelmaan kirjattujen asioiden toteutumista. Lukuvuosisuunnitelman laatimisesta ja sen toteuttamisesta vastaavat

toimipaikkojen johtajat. Lukuvuosisuunnitelmasta tiedotetaan huoltajia sähköisten asiakasjärjestelmien kautta (Daisy, Wilma).

Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut

Iin kunnan esiopetuksessa tehdään nivelvaiheyhteistyötä lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kouluun. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö korostuu nivelvaiheyhteistyössä. Huoltajien kanssa keskustellaan koulun aloitukseen ja tukeen liittyvistä asioista. Tuen koordinaattori on mukana nivelvaiheen yhteistyössä tarvittaessa. Yhteistyötä toteutetaan tarpeen mukaan monialaisesti. Erityisopettajat koordinoivat tiedonsiirtoa oppimisen tuen osalta. Opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto siirretään tulevaan kouluun. Tulevan koulun kanssa tehdään yhteistyötä jo esiopetusvuoden aikana. Lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan kouluyhteistyötä voidaan vahvistaa esim. useampina tutustumiskäynteinä.

Esiopetuksen ryhmät muodostetaan lähikouluperiaatteella. Tällä järjestelyllä mahdollistetaan, että yhteen kouluun siirtyviä oppilaita on keskitetysti vain muutamissa toimipaikoissa. Tällöin pystytään toteuttamaan oppilaiden ryhmäyttäminen ja yhteistyö tulevaan lähikouluun joustavammin.

Iin kunnassa pyritään järjestämään vuosittain koulunsa aloittaville lapsille yhteinen Eskarista ekalle-tapahtuma. Tavoitteena on, että lapset voivat tutustua tuleviin luokkakavereihinsa ja tulevaan opettajaansa ryhmäyttävän toiminnan kautta. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä Iin kunnan eri toimijoiden kesken.

•*Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tuen yhteensovittamisen paikalliset käytännöt.*

Mikäli lapsi käyttää esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta, tehdään yhteistyötä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välillä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-

ja esiopetussuunnitelmakeskustelu toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden välillä. Täydentävän varhaiskasvatuksen osalta mahdollinen tuki yhteensovitetään esiopetuksessa annettavan tuen kanssa ja kirjata lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt lin esiopetuksessa

•Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttaminen, yhteistyörakenteet ja vastuut järjestäjä-, toimipaikka- ja ryhmätasolla

Lin kunnan esiopetuksessa oppimisympäristöjä ja työtapoja mukautetaan lasten tarpeiden mukaisesti, jotta lapsen oikeus oppia ja toimia osana vertaisryhmää toteutuvat inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Esiopetuksessa otetaan huomioon lasten moninaiset tarpeet ja edellytykset oppimiseen sekä toteutetaan kielitietoista esiopetusta. Kielitietoisuuden opetuksen suunnittelun tukena hyödynnetään KieliPeda-työvälinettä. Oppimisen edellytyksiä tukevien järjestelyiden toteuttamisen perustana on henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja pedagogisten työtapojen ja menetelmien johdonmukainen käyttäminen.

Lin kunnan esiopetuksessa pedagogiset opetusjärjestelyt suunnitellaan yhteistyössä esiopetuksen opettajan ja erityisopettajan kanssa lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti. Pedagogisia järjestelyjä ovat mm. ennakointi, selkeä struktuuri sekä joustavat ryhmittelyt. Esiopetuksessa käytetään sensitiivisiä ja saavutettavia vuorovaikutus- ja kommunikointitapoja, kuten puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä. Esiopetusryhmässä sovitaan kasvattajien kesken yhteiset ja johdonmukaiset pedagogiset työtavat sekä menetelmät, joita noudatetaan. Esiopetuksessa huomioidaan eriyttämisen erilaiset muodot mukauttamalla oppimisympäristöä ja opetusta lasten erilaisten tarpeiden mukaan. Esiopetusryhmässä on saatavilla erilaisia oppimista tukevia apuvälineitä (nystyrätyyny, pöytäsermi, aistilelut, kuulosuojaimet).

Lin kunnan esiopetuksessa rakenteellisia opetusjärjestelyjä ovat mm. esteettömän oppimisympäristön luominen, esiopetusryhmän lapsimäärän pienentäminen, henkilöstön mitoittamiseen ja/tai rakenteeseen liittyvät ratkaisut, ryhmäavustaja / koulunkäynninohjaaja sekä henkilöstön osaamisen vahvistaminen. Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa päiväkodin johtajat vastaavat henkilöstön osaamisen kehittämisestä ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä. Koulun järjestämässä esiopetuksessa henkilöstön kehittämisestä ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä vastaavat koulun rehtorit/johtajat.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt Suunnitellaan lapsiryhmän tarpeiden mukaan

Pedagogiset järjestelyt

- *ennakkoinnin keinot
- *selkeä struktuuri
- *joustavat ryhmittelyt
- *kuvien käyttäminen arjessa
- *puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiomenetelmät
- * oppimisympäristön mukauttaminen
- *opetustavan mukauttaminen
- * oppimista tukevat apuvälineet
- * opettajan ja erityisopettajan yhteistyö

Rakenteelliset järjestelyt

- * esteetön oppimisympäristö
- * lapsiryhmän koon pienentäminen
- * ryhmäavustajan tuki ryhmään
- * henkilöstön osaamisen vahvistaminen
- * henkilöstön mitoittamiseen liittyvät ratkaisut

Ryhmäkohtaiset tukimuodot lin esiopetuksessa

•*Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen käytännöt ja vastuut*

•*Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden ja lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin ja tukitoimien toteuttamista koskevan suunnitelman laatimiseen liittyvät käytännöt ja vastuut.*

Iin kunnan esiopetuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä esiopetuksen opettajan, ryhmän henkilöstön ja erityisopettajan välillä tukimuotojen toteuttamiseksi. Ryhmän henkilöstön havainnot lapsiryhmästä sekä tuen tarpeista toimivat tukimuotojen suunnittelun ja toteuttamisen pohjana. Lisäksi erilaiset arvioinnit antavat tietoa ryhmäkohtaisten tukimuotojen tarpeesta. Esimerkiksi lukemista edeltäviä taitoja on mahdollista kartoittaa Lukiva-arvioinnin avulla. Esiopetusryhmän opettajan vastuulla on huolehtia siitä, että sovitut tukimuodot ja menetelmät ovat ryhmän henkilöstöllä tiedossa ja käytössä. Varhaiskasvatuksessa järjestettävässä esiopetuksessa päiväkodin johtaja vastaa pedagogisen toimintakulttuurin kehittämisestä ja johtamisesta. Koululla järjestettävässä esiopetuksessa tästä vastaa koulun rehtori / johtaja.

Iin kunnan esiopetuksessa yleistä tukiopetusta antaa esiopetuksen opettaja joustavissa pienryhmissä. Yleistä tukiopetusta annettaessa hyödynnetään yhteisopettajuutta toisen opettajan kanssa. Tukiopetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa korostuu opettajien yhteistyö. Yleisessä tukiopetuksessa käytetään eriyttämisen erilaisia muotoja lasten tuen tarpeiden mukaisesti ja se kohdentuu ensisijaisesti esiopetuksen oppimiskokonaisuuksiin. Esiopetuksen opettaja voi antaa yleistä tukiopetusta myös ennakoivasti.

Iin kunnan esiopetuksessa opetuskielen tukiopetusta antaa esiopetuksen opettaja opetuskielellä. Opetus perustuu kielitietoisuuteen ja siinä hyödynnetään Kielipeda-työvälinettä. Opetuskielen opetus on osa esiopetuksen opetusta ja siinä hyödynnetään yhteisopettajuutta. Opetuskielen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa korostuu opettajien yhteistyö.

Iin kunnan esiopetuksessa erityisopettaja voi antaa opetusta ryhmäkohtaisena tukimuotona. Tavoitteena on tukea lasten oppimista ja esiopetukseen osallistumista. Opetus toteutetaan joustavia pienryhmiä ja yhteisopettajuutta hyödyntäen. Ryhmässä annettava erityisopettajan opetus perustuu ryhmän tarpeisiin ja on luonteeltaan lyhytaikaisempaa kuin lapsikohtaisena tukitoimena annettava erityisopettajan opetus. Erityisopettaja voi antaa konsultaatiota ryhmän henkilöstölle oppimisen ja esiopetuksen osallistumisen tukeen liittyen.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot Suunnitellaan ja toteutetaan lasten tarpeiden mukaan		
Opettajan antama yleinen tukiopeus *ryhmän opettaja *joustavat pienryhmät *yhteisopettajuus *eriyttäminen *yhteistyö	Opettajan antama opetuskielen tukiopeus * ryhmän opettaja * kielitietoisuus * osana esiopetusta * yhteisopettajuus * yhteistyö	Erityisopettajan antama opetus ryhmässä * tukee oppimista ja esiopetukseen osallistumista * erityisopettaja * joustavat pienryhmät * yhteisopettajuus *lisäksi erityisopettajan konsultaatio

Lapsikohtaiset tukitoimet Iin esiopetuksessa

•*Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyden ja lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin ja tukitoimien toteuttamista koskevan suunnitelman laatimiseen liittyvät käytännöt ja vastuut*

Iin kunnan esiopetuksessa lapsikohtaisia tukitoimia ovat säännöllinen erityisopettajan antama opetus, tulkittamis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineet. Lapsikohtaisia tukitoimia annetaan, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole lapselle riittäviä. Lapsikohtaisia tukitoimia annetaan lapsen tarpeiden mukaan lapsen omassa esiopetusryhmässä. Lapsikohtaisten tukitoimien lisäksi lapsella on oikeus myös ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin.

Iin kunnan esiopetuksessa tuen tarpeen arvioinnista vastaa ryhmän esiopetuksen opettaja / opettajat. Erityisopettaja osallistuu tarvittaessa tuen tarpeen arviointiin. Ryhmän opettaja / opettajat arvioivat yhdessä ryhmässä toteutettuja opetusjärjestelyjä sekä ryhmäkohtaisten tukitoimien riittävyyttä. Esiopetuksen opettaja laatii tuen toteuttamista koskevan suunnitelman arviointiin perustuen yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen osallisuus tuen suunnittelussa huomioidaan hyödyntämällä Keskustelu symbolein-kortteja. Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyyttä arvioidaan vähintään kerran lukuvuoden aikana

Lapsikohtaisten tukimuotojen arviointi ja suunnitelma Iin esiopetuksessa

•*Tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu*

Iin kunnan esiopetuksessa lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa hyödynnetään tehtäessä tukea koskevaa päätöstä. Erityisopettaja valmistelee hallintopäätöksen esityksen lapsikohtaisista tukitoimista. Sivistysjohtaja tekee hallintopäätöksen.

Yhteistyökäytännöt Iin kunnan esiopetuksessa

•*Yhteistyökäytännöt huoltajan ja lapsen kanssa lapsikohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa*

Iin kunnan esiopetuksessa lapsikohtaisten tukitoimien arvioinnissa ja suunnittelussa huomioidaan lapsen huoltajan asiantuntijuus. Tarvittaessa lapsen tukitoimien suunnittelua ja arviointia tehdään monialaisesti. Erityisopettaja on mukana lapsikohtaisten tukitoimien arvioinnissa ja suunnittelussa. Yhteistyötä toteutetaan päivittäisten kohtaamisten yhteydessä sekä erikseen sovitussa keskusteluissa.

•*Opiskeluhoiltopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tabojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet*

Iin kunnan esiopetuksessa toteutetaan opiskeluhoiltopalvelut yhteistyössä Pohteen kanssa. Monialaista yhteistyötä tehdään mm. lasten neuvolan, koulupsykologin sekä koulukuraattoreiden kanssa.

•*Varhennnetun oppivelvollisuuden päätöksentekoon ja totenttamiseen liittvät yhteistyökäytännöt ja vastuut (voimaan 1.8.2026)*

Iin kunnan esiopetuksessa varhennnetun oppivelvollisuuden esityksen valmistelee erityisopettaja. Varhennnetun oppivelvollisuuden hallintopäätöksen tekee sivistysjohtaja. Hallintopäätöksessä hyödynnetään monialaisia asiantuntijalausuntoja. Varhennnetun oppivelvollisuuden esiopetus järjestetään varhaiskasvatuksen esiopetuksen toimipaikassa. Lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen tehdään monialaista ja moniammatillista yhteistyötä. Tuen koordinaattori on tarvittaessa mukana nivelvaiheyhteistyössä.

•*Sairaalaopetuksen järjestämiseen liittvät yhteistyökäytännöt ja vastuut*

Iin kunnan esiopetuksessa sairaalaopetus järjestetään yhteistyössä Pohteen kanssa. Osasto- ja avohoidossa olevan lapsen opetus toteutetaan monialaisessa yhteistyössä. Esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja tekevät tiivistä yhteistyötä sairaalaopetuksen järjestäjän kanssa. Yhteistyössä sovitaan opetuksen järjestämiseen liittvistä käytänteistä huomioiden lapsen kokonaisvaltainen tilanne. Lapsen osallisuutta tuetaan mahdollisuuksien mukaan kotikunnan esiopetusryhmään esimerkiksi hyödyntämällä etäyhteyksiä. Esiopetustoimipaikka järjestää lapselle tarvittavat opetusmateriaalit. Lapsen palatessa omaan esiopetusryhmään suunnitellaan lapsen tarvitsemat tukitoimet ja järjestelyt monialaisesti.

•*Sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelun toteuttamisen yhteistyökäytännöt ja vastuut*

Iin kunnassa esiopetuksen opettaja ja erityisopettaja voivat saada konsultaatiota sairaalakoulun asiantuntijoilta, kun tarvitaan vaativaa monialaista osaamista lapsen asioissa. Tavoitteena on ennaltaehkäistä ongelmien kasautumista ja tukea esiopetukseen osallistumista. Konsultaatiopyyntö tehdään puhelimitse tai sähköisesti.

•*Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen ja päätöksentekoon liittvät käytännöt ja vastuut*

Lapsen esiopetus voidaan järjestää hallintopäätöksellä myönnettynä osittain toisin kuin laissa ja -asetuksessa säädetään ja määrätään, jos se on perusteltua lapsen terveydentilaan liittvästä syystä. Esimerkiksi lapsen pitkäaikaissairaus voi estää tai vaikeuttaa lapsen osallistumista esiopetuksessa järjestettävään opetukseen. Hallintopäätös tulee tehdä, jos poikkeaminen ei ole tilapäinen tai vähäinen. Esiopetuksen poikkeavan päätöksen tekeminen on mahdollista vain lapsen tilanteesta johtuvilla, terveydentilaan liittvillä syillä. Huoltaja tekee opetuksen järjestäjälle hakemuksen esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti ja liittää hakemukseen asiantuntijalausannon. Sivistysjohtaja tekee päätöksen.

•*Perusopetuksen aloittaminen varhennnettuna tai vuotta säädettyä myöhemmin. Yhteistyö, käytännöt ja vastuut.*

Iin kunnassa huoltaja tekee opetuksen järjestäjälle hakemuksen poikkeavasta opetuksen aloittamisajankohdasta. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimittaa hakemuksen sivistysjohtajalle tarvittavine litteineen. Hallintopäätöstä varten tarvitaan asiantuntijalausunto perusopetuksen poikkeavasta aloitusajankohdasta. Sivistysjohtaja tekee päätöksen. Päätös perusopetuksen poikkeavasta aloitusajankohdasta tehdään tapauskohtaisesti lapsen tilanne huomioiden. Esiopetuksen järjestämispaikka suunnitellaan moniammatillisesti lapsen tarpeet huomioiden. Päätös perusopetuksen aloituksen myöhentämisestä tehdään ennen kuin lapsi aloittaa perusopetuksessa.

6.Opiskeluhuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia vuosikellomaisella sekä suunnitelmallisella toimintatavalla. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden Iin kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä suunnitellaan täsmälliset ja oikea-aikaiset keinot puuttua kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaan esiopetusryhmissä ja yhteisössä ennaltaehkäisevällä otteella. Iin kunnassa on laadittu kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma. Kiusaamista ehkäisevät toimet ovat vahvistaneet lasten ja nuorten yhteistyötaitoja ja suvaitsevaisuutta. Lapset ja nuoret tuntevat kuuluvansa yhteisöönsä. Toimintaympäristöt ovat turvallisia ja esteettömiä kaikille. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat lisääntyneet.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon visiossa Iin kunta lisää lasten ja nuoren ja huoltajien osallisuutta, vahvistaa terveyttä, opiskelumotivaatiota sekä edistää hyvinvointitaitoja siten, että lapset ja nuoret ovat vastuuntuntoisia, elämänmyönteisiä, itseensä uskovia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Yhteisöllisen opiskeluhuollon työ rakentuu Iin varhaiskasvatuksessa ja kouluissa vahvalle hyvinvointityölle. Hyvinvointitaitojen opetuksen tueksi tehty polku on rakennettu digialustalle ja se on kaikkien käytössä.

LINKKI?

Yhteisöllisen opiskeluhuollon työn keskiössä on vastuullisuus ja vastuullisuuden aakkoset, jonka pohjalle toimipaikkojen toimintaperiaatteet rakentuvat Iissä. Työn tavoitteena on yhteinen vastuu lasten ja nuorten hyvinvoinnista, jossa niin huoltajilla, lapsilla ja nuorilla sekä toimipaikkojen työntekijöillä on omat vastuualueensa. Vastuuta rakennetaan varhaiskasvatuksesta lukioon saakka yhtenäisin tavoittein, jotka tukevat oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksen ja koulun toimijoiden, huoltajien sekä lasten ja nuorten osallisuuden pohjalta laaditussa vastuullisuuden käsikirjassa on koottuna ideat ja ajatukset sekä konkreettiset keinot arkeen. Jokaisen iiläisen lapsen ja nuoren oppimista ja kehitystä tuetaan samalla tavalla jokaisessa toimipaikassa.

Koko kuntaa koskevat, lukuvuoden alussa opiskeluhuollon ohjausryhmän ja kunnan pedagogisen työryhmän yhteistyössä laaditut tavoitteet vahvistavat toimipaikoissa tehtävää työskentelyä ja toimintakulttuurin rakentumista sekä vastuuttavat kaikkia toimijoita. Kunnan omien työntekijöiden lisäksi hyvinvointityötä tehdään yhteistyössä Pohteen toimijoiden kanssa. Oppilaskuntatoiminta ja luokkakokoukset niveltäytyvät yhteisölliseen työhön niin, että kaikki lapset ja nuoret kokevat osallisuutta. Huoltajat voivat vaikuttaa ja osallistua yhteisölliseen työhön sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksen puolella vanhempaintoimikuntaan osallistumalla. Jokaisen lukuvuoden lopussa tehdään yhteisöllisen työn arviointi. Järjestelmällinen arviointi, johon osallistuvat kaikki osapuolet esioppilaista, koululaisiin, opettajiin ja huoltajiin, takaa laadukkaan työn toteutumisen. Vahvan nivelvaihteyden pohjalla on ajatus jokaisen lapsen eheästä opinpolusta. Nivelvaihteytyä alkaa esiopetusvuoden aikana ja jatkuu pitkin lapsen koulupolkua siirryttäessä alakoulusta yläkouluun sekä toiselle asteelle. Nivelvaihteytyä on ennakoitua, suunniteltua ja hyvin valmisteltua toimintaa, joka edistää lasten ja nuorten ryhmäytymistä tulevaan kouluun, luokkaan ja kavereihin.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto esiopetuksessa tarkoittaa lastenneuvolan palveluita sekä kuraattori- ja psykologipalveluita. Lakisääteisiä opiskeluhuollon toimijoita ovat terveydenhoitaja, koulukuraattori sekä koulupsykologi. Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa on moniammatillinen asiantuntijaryhmän työskentely, joka koostuu tapauskohtaisesti oppilaan tueksi. Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina suostumukseen.

Iin kunnan perusopetuksessa ja lukiossa on käytössä poissaolomalli, jota on rakennettu eri yhteistyötahojen kanssa. Lähtökohtana on se, että oppilaan poissaoloihin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja mietitään yhdessä kodin kanssa, miten säännöllistä koulunkäyntiä voidaan tukea. Moniammatillista yhteistyötä rakennetaan oppilashuollon toimijoiden ja sosiaalipalveluiden kanssa, jotta kaikki aikuiset voivat omalta osaltaan tukea kouluun kiinnittymistä ja oppimisen edistämistä.

7.Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuva esiopetus

Erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvassa esiopetuksessa noudatetaan näitä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Iin kunnan esiopetuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä seurakunnan kanssa. Huoltajat saavat valita kahdesta rinnakkaisesta vaihtoehdosta, kun esiopetuksessa järjestetään katsomuksellista toimintaa. Toiminnoista vain toinen sisältää katsomuksellista kasvatusta.